

Zwiedzający wyruszą na wyprawę z ładem zagadkowego plemienia Gotów, którego dzieje zrekonstruowano dzięki spektakularnym odkryciom archeologicznym.

Jako pierwotne siedziby tego ludu wskazuje się wyspy bałtyckie (np. Gotlandi) lub południowe rejony dzisiejszej Szwecji (prowincje Östergötland i Västergötland), określane jako Skandza. Stamtąd Goci, a dokładniej ród Amalów, na trzech łodziach dotarli w 2. poł. I w. na południowe wybrzeże Bałtyku. Ziemię, którą zajęli, nazwali Gothiskandi.

U schyłku II w. i na początku III w. ich potomkowie wyruszyli w dalszą drogę na południowy wschód. Trwająca całe pokolenia migracja doprowadziła plemiona gockie do miejsc oddalonych od ich pierwotnych siedzib o tysiące kilometrów, nad Morze Czarne i ródki Dunaj. Goci znad Morza Czarnego pod względem kulturowym nie byli już tym samym ludem, który wyruszył z wybrzeży Bałtyku. Nadal jednak u wszystkich kultur kręgu gockiego dostrzegalne jest wiele podobieństw w kwestii stroju, obrzędów pogrzebowych czy stylistyki używanych przedmiotów.

Główną oś wystawy stanowi skomplikowane relacje Gotów z potęgą ówczesnego świata – Cesarstwem Rzymskim – oraz ich niezwykle charakterystyczna kultura materialna. Archeolodzy badający okres wpływów rzymskich nazwali stworzone przez Gotów kultury wielbarskie (od cmentarzyska w Wielbarku). Pozostałości kultury wielbarskiej sprowadzają się w większości do stanowisk związanych z kultem zmarłych. Przeprowadzone na nich badania świadczą o tym, że dzięki kontroli nad początkowym odcinkiem szlaku bursztynowego lud ten stał się bardzo zamożny.

Bursztyn bałtycki był poszukiwany przez mieszkańców świata śródziemnomorskiego. Korzyści z wymiany handlowej wzdłuż szlaku bursztynowego czerpało wiele społeczności: oprócz Gotów także Markomanowie i Kwadowie w Kotlinie

Czeskiej i na Morawach oraz Wandalowie w górnym i środkowym dorzeczu Odry i Wisły. O istnieniu ożywionych kontaktów wzdłuż szlaku wiadczą m.in. potężne skarby bursztynu odkryte setki kilometrów od wybrzeża Bałtyku, chociażby w Partynicach (obecnie dzielnica Wrocławia). W zamian na terytorii plemion barbarzyńskich docierały rzymskie denary, wyroby luksusowe i przedmioty codziennego użytku pochodzące z pracowni z terenu imperium, odkrywane również na cmentarzyskach wiązanych z Gotami: naczynia szklane, brązowe i srebrne, gliniane misy typu *terra sigillata*, paciorki szklane, ozdoby oraz broń.

Wiele z prezentowanych na wystawie eksponatów pochodzi z południowej w centralnym punkcie bałtyckiego wybrzeża bursztynowego nekropolii w Weklicach (pow. elbląski), gdzie odkryto ponad 600 ciałopalnych i szkieletowych grobów. Cmentarzysko użytkowano od ostatniej ćwierci I w. do połowy IV stulecia. Pochówki kobiece, wiązane z ostatnią fazą funkcjonowania nekropolii, cechuje wyjątkowe bogactwo wyposażenia. Nawet małe dziewczynki oraz młode kobiety skądano do grobu z licznymi ozdobami z brązu, srebra, złota oraz koliai z bursztynowych i szklanych paciorków. Obecne w grobach importy rzymskie świadczą o utrzymywaniu przez społeczność gotów ożywionych kontaktów z prowincjami Cesarstwa Rzymskiego.

Wystawę przygotowano we współpracy z Muzeum Historycznym w Zgorzelcu (autorzy koncepcji), Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Elblągu, Muzeum Archeologicznym we Wrocławiu, Muzeum Archeologicznym Środkowego Nadodrza oraz Zakładem Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu.

Wystawę można zwiedzać w Dziale Historii Miasta (ul. Kutuzowa 14) od wtorku do soboty w godzinach 10-16 i w niedziele od 11 do 16. W czwartki wstęp bezpłatny. Obowiązuje reżim sanitarny.

[info/2021/05/goci](#)